

NAUCZYCIELSKA EDUKACJA

BIULETYN CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W KOSZALINIE

2016 - NR 7/103

Wiatraki na Pomorzu (fot. www.gk24.pl)

Nawet najlepsi nauczyciele nie pomagają, jeśli nie zapewnimy im niezbędnego minimum twórczej autonomii. Nie da się wyzwolić w szkole kreatywności działając szablonowo i nie pozostawiając ani nauczycielom, ani uczniom swobody myślenia. [dr Mikołaj Herbst 2016¹]

Koszalin: grudzień 2016

¹ M. HERBST, *Dziesięć trudnych pytań o edukację w Polsce*. „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2/2016, s. 15-19.

SPIS TREŚCI

„Nauczycielskiej Edukacji” 2016 nr 7/103

ISSN – 1642-34-53

W NUMERZE

SPIS TREŚCI

- Świąteczno – noworoczne życzenia	3
- O przyjaznej i nowoczesnej edukacji. Rozmowa z Panią Kamila Stańczyk – nauczycielką edukacji wczesnoszkolnej z SP nr 3 w Kołobrzegu	4
- O spotkaniu Klubu Pracowników Samorządów Terytorialnych Odpowiedzialnych za Oświatę	7
- Profesor zw. dr hab. dr h.c. Bogusław Śliwerski – honorowy prezes PSNT	8
- III Kongres Edukacja i Rozwój – Jak budować więź z uczniem?	9
- Ważny problem: Edukacja do dojrzałości	10
- MC: Ogólnopolska Sieć Edukacyjna jesienią 2018 r.	11
- Bogdan URBANEK, <i>Spoleczeństwo informacyjne – społeczeństwem wiedzy</i>	12
- Wyniki polskich uczniów w badaniu PISA 2015	18
- Ciekawy artykuł: Aleksander NOWIK, <i>Prawda jest jedna, a głupstw tysiące</i>	19
- Ciekawe czasopismo „Świat Nauki”	19
- ORE ogłasza konkurs na projekt edukacyjny o Henryku Sienkiewiczu	20
- Marzena ŻYLIŃSKA , <i>Sztuka w szkole, ale gdzie?</i>	21
- Konferencja TST i SSA w I LO w Koszalinie	23
- Ciekawa książka: Marzena JANKOWSKA, Beata WOLFIGIEL, Automotywacja . Odkryj w sobie siłę do działania, Warszawa: Wydaw. Edgard, 2015	24
- Julian P. SAWIŃSKI, <i>Szkolna profilaktyka zdrowia psychicznego</i>	25
- Tekst piosenki: Marek Grechuta, <i>Dni, których nie znamy</i>	27
- Filharmonia Koszalińska zaprasza na grudniowe koncerty	28
- Ciekawa książka o wychowaniu: Teresa ZUBRZYCKA-MACIĄG, Wychowanie w praktyce szkolnej. Scenariusze godzin wychowawczych dla klas IV-VI szkoły podstawowej	29
- SKO: Jak dobrze i nowocześnie oszczędzać?	31
- Małgorzata TREMBOWELSKA (oprac.), Nabytki BP CEN: Dydaktyka. Pedagogika. Wychowanie. Organizacja szkolnictwa	32

„Nauczycielska Edukacja” - Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie

Wydawca: Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie, ul. Ruszczyca 16,
fax. 34-767-15, tel. 34-767-10; **Redakcja** - 34-767-26. Internet: www.cen.edu.pl, Poczta e-mail: jpss51@tlen.pl
Redakcja: Julian Piotr Sawiński (redaktor naczelny), Adam Paczkowski - zdjęcia, skład komputerowy - JPS
Współpraca: nauczyciele konsultanci i doradcy metodyczni CEN

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku – 2017, życzymy wszystkim Czytelnikom „Nauczycielskiej Edukacji” dużo ciepła i radości ze Świąt oraz rodzinnych spotkań, pomyślności w codziennym i zawodowym życiu oraz przede wszystkim nadziei na lepszą przyszłość.

Zima w Koszalinie (fot. www.gk24.pl – internauta)

O przyjaznej i nowoczesnej edukacji. Rozmowa z Panią Kamilą STAŃCZYK – nauczycielką edukacji wczesnoszkolnej z SP nr 3 w Kołobrzegu

1. Pani Kamilo - witam i bardzo dziękuję, że znalazła Pani chwilę dla czytelników „Nauczycielskiej Edukacji”. Tradycyjnie zapytam: Kim jest Kamila Stańczyk?

Od dziecka marzyłam o tym, aby zostać nauczycielem. Już od pierwszych lat w szkole obserwowałam pracę nauczyciela, która wywoływała we mnie radosne emocje i inspirowała do naśladowania podczas zabaw z innymi dziećmi. Moje marzenie się spełniło.

Studia magisterskie na Wydziale Nauk Przyrodniczych rozbudziły we mnie pasję do zdobywania wiedzy i poszukiwania odpowiedzi na nurtujące mnie zagadnienia. Obecnie przekazuje swoją wiedzę i pasję dalej.

2. Co jest więc tą pasją?

Na co dzień moją misją jest nie tylko nauczanie na najwyższym możliwym poziomie, ale także inspirowanie dzieci do rozwijania swoich pasji i marzeń. Moje motto życiowe to: „Wszystko jest możliwe”. Jestem szczęśliwym człowiekiem, matką i żoną. Kocham to, co robię.

Kamila Stańczyk ze swoją klasą Iie (fot. Arch. Autorki)

3. Jest Pani nauczycielką edukacji wczesnoszkolnej. Także uczyłem kiedyś w klasach I-III środowiska społeczno-przyrodniczego. Nie ukrywam, że mam spory sentyment do tego etapu edukacji. Czym jest dla Pani nauczycielska praca?

Praca w szkole w charakterze nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej jest dla mnie niekończącym się wyzwaniem! Każdego dnia pojawiają się tematy, które trzeba rozwiązywać zarówno w sferze dydaktycznej, jak i opiekuńczo-wychowawczej. Jest także moją pasją i spełnionym marzeniem.

O przyjaznej i nowoczesnej edukacji. Rozmowa z Panią Kamilą STAŃCZYK – nauczycielką edukacji wczesnoszkolnej z SP nr 3 w Kołobrzegu – cd.

4. Jest Pani uczestnikiem e-kursu „Motywowanie do uczenia się”. Wyróżniła się Pani na nim szybkością działania i zamieszczeniem pięknej autoprezentacji – autopromocji. Może Pani powtórzyć to tutaj?

Dziękuję za wyróżnienie. Chętnie opowiem o wyznawanych przeze mnie wartościach. Przede wszystkim potrafię budować poczucie własnej wartości uczniów, rozbudzić ciekawość i rozwijać zainteresowania oraz stymulować dzieci do samorozwoju. Jestem cierpliwa, wytrwała i sprawiedliwa. Posiadam umiejętność rozładowywania przykrych przeżyć, napięć, lęków, stresów i frustracji. Umiejętnie współpracuję i współdziałam z rodzicami. Znajduję także przestrzeń na poczucie humoru.

5. Czy małe dzieci, tak żywe i ciekawe świata, także trzeba motywować do uczenia się?

Oczywiście! Każdego dnia motywuję dzieci do nauki, nie tylko poprzez ciekawe i interesujące lekcje, ale uświadamiam uczniom, że poprzez naukę będą mogli pracować w wymarzonych zawodach. Dzieci nie potrafią myśleć długodystansowo, żyją teraźniejszością, więc warto, aby jedną z form motywacji była ich przyszłość.

Dziecko docenia przykład... (fot. www.facebook.com.pl)

6. Wielkie znaczenia ma dobra, przyjazna atmosfera w klasie. Co Pani robi, aby dzieci czuły się dobrze w klasie?

Najważniejsze jest bezpieczeństwo dzieci, które powinny być otoczone troską nauczycieli, sympatią i zrozumieniem rówieśników. Dążę do tego, aby dzieci czuły się jak jedna wspólna rodzina, szanowały się wzajemnie, niczego nie ukrywały, zawsze reagowały na przejawy zła, a dobre przykłady nagradzam pochwałą, bądź uśmiechem na tablicy motywacyjnej. Przyjazna atmosfera w klasie to również współpraca na linii uczeń – nauczyciel - rodzice, a zatem ufanie i pomaganie sobie nawzajem.

O przyjaznej i nowoczesnej edukacji. Rozmowa z Panią Kamilą STAŃCZYK – nauczycielką edukacji wczesnoszkolnej z SP nr 3 w Kołobrzegu – cd.

7. Czym więc dla Pani - jako nauczycielki klas I-III - jest nowoczesność edukacji? Czy jest to przede wszystkim wykorzystywanie technologii TIK na lekcjach?

Istnieją czasy interesujące dla edukacji i rozwoju osobistego, w których faktycznie dokonuje się dobra zmiana. Poprzez technologię TIK możemy czynić dobre i wielkie rzeczy. Dzięki temu, że w szkole są urządzenia komputerowe, które łączą się z Internetem i umożliwiają mi dostęp do różnych zasobów edukacyjnych, dzieci chętnie uczą się i zdobywają wiedzę. Jednak uważam, że to nie wszystko. Nowoczesność edukacji to stosowanie wszelakich gier i zabaw edukacyjnych oraz zdobywanie wiedzy poprzez doświadczenie, a więc obserwację różnych rzeczy i wydarzeń.

8. Czy zgadza się Pani z tym, że pierwszym, kluczowym zadaniem nauczyciela dziś jest motywowanie uczniów do uczenia się? Czy może jest w tym jakaś przesada?

Nie zawsze można liczyć, że uczeń sam zbuduje wystarczającą motywację do nauki, często potrzebne jest mu do tego wsparcie nauczyciela. Nauczyciel kieruje uwagę ucznia na cel, który chce osiągnąć. W związku z tym motywacja jest nieodłącznym elementem procesu nauczania.

➔ Dziękuję za miłą rozmowę – Julian Piotr Sawiński, redaktor naczelny NE

Inteligencja – pokora i mądrość (fot. [www. facebook.com.pl](http://www.facebook.com/pl))

Zima w Koszalinie (fot. Mariusz Rodziewicz – www.gk24.pl)

O spotkaniu Klubu Pracowników Samorządów Terytorialnych Odpowiedzialnych za Oświatę

Pierwsze w tym roku szkolnym spotkanie Klubu Pracowników Samorządów Terytorialnych Odpowiedzialnych za Oświatę odbyło się 21 października 2016 roku (piątek) o godz. 10:00 w Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie ul. Ruszczyca 16.

Tematyka spotkania:

1. Przegląd zmian w prawie oświatowym w kontekście zadań organu prowadzącego placówki oświatowe.
2. Działania samorządu w związku z zapowiadaną zmianą ustroju szkolnego.
3. Dotacje oświatowe wynikające z art. 80 i art. 90 ustawy o systemie oświaty. [IS]

Profesor zw. dr hab. dr h.c. Bogusław Śliwerski
HONOROWY PREZES
Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych

W dniu 26 lipca 2016 roku delegacja Zarządu Krajowego Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych w składzie: prof. nadzw. dr Leszek Pawelski – prezes ZK PSNT, dr Marek Kazimierowicz – wiceprezes ZK PSNT, prof. dr hab. Marek Rembierz i dr Stefan Szalach – członkowie PSNT złożyli wizytę na Uniwersytecie Łódzkim Prof. zw. dr. hab. dr. h. c. Bogusławowi Śliwerskiemu.

W trakcie wizyty prof. dr Leszek Pawelski wręczył Profesorowi Bogusławowi Śliwerskiemu Medal Honorowy „Za Zasługi dla PSNT” przyznany Profesorowi za szczególne zasługi w rozwoju polskiej pedagogiki. Jednocześnie w imieniu Zarządu Krajowego PSNT prezes urzędujący przekazał Profesorowi Bogusławowi Śliwerskiemu uchwałę ZK PSNT, w której zarząd jednogłośnie, przez akłamację podjął decyzję o zwrócenie się do Pana Profesora o przyjęcie godności Prezesa Honorowego.

Pan Profesor Bogusław Śliwerski przyjął złożoną propozycję i od tej chwili pełni godność Prezesa Honorowego Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych. Warto zaznaczyć, że Jego poprzednikami na tym honorowym stanowisku byli wielcy polscy pedagodzy, uczeni: Profesor Wincenty Okoń i Profesor Kazimierz Denek.

W trakcie spotkania omówiono wiele aspektów funkcjonowania polskiej nauki i oświaty, szczególnie w perspektywie zmian systemowych w polskim szkolnictwie.

Członkowie PSNT składają serdeczne gratulacje swojemu Prezesowi Honorowemu [1]

III Kongres Edukacja i Rozwój - Jak budować więź z uczniem?

Pytanie: Jak budować więź z uczniem? – zadają sobie rzesze nauczycieli, wychowawców i pedagogów szkolnym. Na to pytanie odpowiadali eksperci podczas **II. Konferencji Psychologiczno-Pedagogicznej**, która była częścią III Kongresu Edukacja i Rozwój. Mówiono także o bezpieczeństwie psychologicznym i aktywnej komunikacji z uczniem. Kongres odbył się 27-28.10.2016 r. Warto poznać materiały z kongresu.

„Kongres Edukacja i Rozwój jest spotkaniem pasjonatów i organizatorów edukacji, koncentrującym się na najważniejszych zagadnieniach związanych z tworzeniem warunków do wszechstronnego rozwoju i edukacji jednostek i społeczeństwa” [1].

Fot. III Kongres... (fot. www.kongres-edukacja.pl)

Tematy II Konferencji Psychologiczno-Pedagogicznej to:

- „Projekt Ministerstwa Edukacji Narodowej - zmiany w zakresie podstawy programowej, kwestii wychowawczych, udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz statusu specjalistów w placówkach oświatowych,
- Przegląd narzędzi diagnostycznych rozwoju poznawczego dziecka dla psychologów i pedagogów dostępnych na rynku polskim,
- Diagnoza Funkcjonalna,
- Adaptacja testów i konsekwencje błędnej adaptacji testów,
- Stosowanie narzędzi badawczych i diagnostycznych w pracy psychologa i pedagoga w szkole – okiem sceptyka” [1].

1. Eksperci doradzą, jak budować więź z uczniem – www.oswiata.abc.com.pl/dyrektor-szkoly - z 21.09.2016.

Ważny problem: Edukacja do dojrzałości

Jesienią 2016 roku odbył się XV Konkres Obywatelski. Na jego portalu ukazał się ciekawy artykuł dra Jana Szomburga – prezesa Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, inicjatora i organizatora Kongresów Obywatelskich. Oto wstępny fragment tego artykułu (przedruk) [2016²].

dr Jan Szomburg (fot. www.kongresobywatelski.pl)

“Pytanie „do czego edukować”, które stawiamy na Kongresie Obywatelskim od lat, staje się dziś dramatycznie ważne. Widzimy, że cała zachodnia cywilizacja przeżywa kryzys, że to, czego doświadczamy w Polsce jest częścią większej całości zagrożeń i wyzwań, chociaż ma też swoją lokalną specyfikę (wynikającą z innego etapu rozwoju i pewnej odmienności kulturowej). Remedium może być przejście z edukacji opartej na posłuszeństwie i testach (standardach) do edukacji opartej na ciekawości i etosie.”

W poszukiwaniu utraconych wartości

„Globalizacja rynkowa zmienia ludzi w hedonistycznych konsumentów, co paradoksalnie podcina jednocześnie jej siły rozwojowe, bo tacy konsumenci zatracają autoteliczne siły twórcze i etos pracy. Obniża się ogólny poziom „systemu wartości” takich jak zaufanie, lojalność, rzetelność, moralność podatkowa... A to właśnie na nim opierał się dotychczasowy rozwój gospodarki rynkowej, który „smarował” jej dobre funkcjonowanie.”

„Korporacje próbują zaradzić temu deficytowi wprowadzając coraz częściej – choć raczej bezskutecznie – własne kodeksy wartości. Z drugiej strony te same korporacje wykazują ogromną siłę i zdolności do manipulowania myśleniem, potrzebami i stylami życia ludzi – konsumentów. Elity zawodzą w swej roli wspierania racjonalnej, a jednocześnie inkluzywnej debaty publicznej i pokazywania wzorców życia.

Chwieją się dziś demokracje liberalne, niepotrafiące zapobiec nadmiernemu zróżnicowaniu szans oraz procesom wykluczenia ekonomicznego i społecznego. W efekcie tych procesów stopniowo załamuje się dotychczasowa niepisana umowa społeczna, a rośnie w siłę radykalny populizm stwarzający ryzyko autorytaryzmu, dysponującego potencjalnie ogromną siłą sterowania ludzkimi umysłami...”

MC: Ogólnopolska Sieć Edukacyjna jesienią 2018 r.

Jesienią 2018 r. planowane jest uruchomienie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, która ma połączyć wszystkie szkoły w Polsce, zapewniając dostęp do usług i treści edukacyjnych - zapowiada Ministerstwo Cyfryzacji. OSE ma być programem rządowym [1].

fot. Thinkstock za: www.dyrektorszkoly.pl)

Z danych Systemu Informacji Oświatowej, zaprezentowanych podczas czwartkowego spotkania w resorcie cyfryzacji, wynika, że w Polsce jest ok. 30 tys. szkół, znajdujących się w 19,3 tys. lokalizacji. Bez dostępu do internetu o przepustowości powyżej 100 Mb/s jest 25 tys. z nich (ok. 16,7 tys. lokalizacji).

MC wskazuje, że 5 tys. placówek (w 3,3 tys. lokalizacji) jest w zasięgu łącza o przepustowości powyżej 100 Mb/s, co jednakże nie zawsze oznacza, że z niego korzystają. Z ankiet MC wynika, że z usług takich korzysta 5 proc. polskich szkół.

Przedsiębiorcy telekomunikacyjni planują podłączyć do internetu o wymaganej przepustowości w ramach własnych działań i inwestycji ok. 10 tys. szkół (w ok. 5,7 tys. lokalizacji). MC szacuje że do podłączenia w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa jest 15 tys. szkół (w 10,5 tys. lokalizacji).

Resort planował pierwotnie, że wszystkie szkoły będą podłączone światłowodem ale - jak mówił wiceminister cyfryzacji Piotr Woźny – po analizach odstąpiono od tego warunku.

„Będą pewnie dwa, trzy możliwe standardy podłączenia placówek oświatowych. Dla szkół, które będą istotnie oddalone od węzłów dostępowych, będziemy zgadzać się na łącza radiowe, które będą oczywiście gwarantowały transmisję 100 Mb/s. Nie będziemy ortodoksyjni, jeśli chodzi o podłączanie szkół światłowodami” – powiedział w czwartek dziennikarzom.

Prowadzone prace mają, w dalszej perspektywie, ułatwić start projektowi Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, który ma ruszyć jesienią 2018 r.

Sieć OSE ma być, jak mówił wiceminister Woźny, przez dwa lub trzy lata finansowana z budżetu państwa; potem wydatki mają przejść samorządy.

Plan zapewnienia wszystkim szkołom w Polsce dostępu do bardzo szybkiego internetu opublikowano pod koniec grudnia ub.r. Konkurs ma zostać ogłoszony pod koniec września. (PAP) [1].

1. Informacja z www.dyrektorszkoly.pl – z 01.09.2016.

² J. SZOMBURG, Edukacja dla dojrzałości – www.kongresobywatelskipl/idea - z 20.10.2016.

Spółeczeństwo informacyjne – społeczeństwem wiedzy

Media nabrały dziś szczególnego znaczenia. Mowi się, że są czwartą władzą. Ich wykorzystanie jest już powszechnym sposobem porozumiewania się. Autor więc pyta: czy oznacza to, że coś co jest powszechne, oczywiste – może być marginalizowane? Są źródłem uczniowskich informacji i mają wpływ również na rozwój uczniów (Red.).

Wprowadzenie

Jedną z najistotniejszych cech współczesnego człowieka jest jego *medialność*, którą należałoby rozumieć jako indywidualną cechą bądź zbiór cech związanych z funkcjonowaniem jednostki w ogólnodostępnym świecie mediów, uwzględniających ich ekspansywny rozwój³. Postęp w tej dziedzinie jest ogromny, znacznie przekraczający zmiany charakterystyczne dla całego obszaru mikroelektroniki. O skali problemu niech świadczy fakt, że jeden z niekwestionowanych autorytetów w dziedzinie mediów – Paul Levinson⁴ w 2009 roku wprowadził do fachowej literatury **pojęcie „nowe media”**, nazywając w taki właśnie sposób dawne nowe media – *starymi nowymi mediami*⁵.

Media w sposób masowy i ekspansywny wkroczyły także i do szkoły, będącej miejscem nauczania-uczenia się, która – właśnie dzięki mediom, także tym *nowym nowym* – napotyka w swej edukacyjnej przestrzeni coraz mniej obszarów abstrakcyjnych, dotąd niewytłumaczalnych, czy będących w pewnym sensie tabu⁶. W sposób znaczący kształtują nie tylko system kształcenia i wychowania, ale właściwie nasze życie rodzinne, społeczne i polityczne, pracę oraz wypoczynek. Posiadając **największą siłę oddziaływania** społecznego, kształtują opinię społeczną, lansują pewne trendy i mody, kreują lub niszczą polityków, słowem – wpływają na to co nas otacza, na naszą codzienność⁷.

Koszalin: taki jak wczoraj, a jednak inny (fot. www.mm.koszalin.pl)

Nazywane są **czwartą władzą**, lokując się w tym rankingu oddziaływania zaraz po ustawodawczej (sejmie i senacie), sądowniczej (sądzie) i wykonawczej (rządzie). Media we współczesnym świecie są zatem nie tylko głównym źródłem informacji dla społeczeństw i jednostki, czynnikiem szczególnie silnie kształtującym nasz system wartości i postaw, ale coraz mocniej stają się niezbędnymi narzędziami pracy intelektualnej. Stają się najbardziej charakterystycznym wyznacznikiem społeczeństwa wiedzy.

³ J. Morbitzer, *O medialnym uczniu i nowej szkole*, [w:] *Kapitał ludzki w edukacji*, (red.) L. Pawelski, Szczecinek 2012, s. 69.

⁴ Paul LEVINSON – amerykański pisarz, profesor komunikacji i badań mediów Fordham University New York. Autor licznych książek z gatunku science fiction i fantasy o historii i przyszłości mediów komunikacyjnych oraz rozpraw naukowych. Znany komentator, obok McLuhana, Poppera i Campbella należy do najbardziej znanych medioznawców.

⁵ P. Levinson, *Nowe media*, Kraków 2010, s. 11.

⁶ B. Urbanek, *Pedagogika medialna*, Szczecin 2012, s. 6.

⁷ T. Goban-Klas, *Cywilizacja medialna. Geneza, ekspansja, eksploatacja*, Warszawa 2005, s. 42.

Spółeczeństwo informacyjne – społeczeństwem wiedzy – cd.

Medialność – istotną cechą nauczania-uczenia się

Coraz dalej idące zmiany współczesnych systemów medialnych, zwłaszcza w odniesieniu do ich wymiaru i oddziaływań gospodarczych, społecznych, kulturowych, świadomościowych etc., muszą mieć swoje następstwa w sposobie ich odbioru, a także zachowaniach ich użytkowników, zwłaszcza młodego pokolenia. To jedno z istotnych zadań obszaru **pedagogiki medialnej**, zważywszy, że po pierwsze – młodych ludzi łączą z mediami związki szczególne i silnie osadzone w ich świadomości, zachowaniu i sposobie życia, z drugiej zaś strony – nie czują potrzeby bądź nie chcą jakiegokolwiek ingerencji czy zmian⁸. Można by rzec, swoisty to sposób postrzegania rzeczywistości – by słabą odpornością czy też bezbronnością wobec ekspansywności mediów tłumaczyć niechęć do zmian tych zachowań⁹.

Pod pojęciem „medialność” należałoby rozumieć w pewnym sensie wrodzoną i naturalną potrzebę zarówno komunikowania się z innymi ludźmi, jak też **dążenie do posiadania informacji**, a także wiedzy w tym zakresie. Jest to zatem sposób obecności i funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego w świecie mediów i ich systemów¹⁰. Społeczeństwa informacyjnego, które – także dzięki mediom – staje się społeczeństwem wiedzy. Zachowania medialne, w znaczeniu socjotechnicznym i w rozumieniu *conditio sine qua non*, coraz bardziej wyznaczają w niektórych środowiskach formy inteligencji człowieka w medialnej rzeczywistości. Skoro tak, to wydaje się oczywistym fakt, iż motywuje to młodych ludzi do medialnej aktywności, a co za tym idzie – daje asumpt do zabiegów predyspozycyjnych, których efektem mogą być i z pewnością są ich szanse oraz oczekiwania *stricte* zawodowe.

W społeczeństwie wiedzy nie może i nie powinna być obojętna na tego rodzaju predyspozycje, zwłaszcza, że **medialność zdeterminowana** i uwarunkowana jest takimi czynnikami, jak:

- *aktywność jednostki w realnej rzeczywistości,*
- *jej zainteresowanie,*
- *poziom rozwoju i czynniki kulturowe.*

Jeżeli więc przyjąć, o czym wcześniej wspominam, że medialność człowieka to forma inteligencji – niekoniecznie w przestrzeni medialnej – to powinna ona wywierać wpływ na poziom jego rozwoju intelektualnego, naukowego, a nawet warunkować wzrost poziomu czytelnictwa, nie mówiąc o ogólnym obyciu. Tak rozumiana medialność – w społeczeństwie informacyjnym – będzie zatem miarą przygotowania człowieka do właściwego funkcjonowania, tak więc pedagogice medialnej, a w domyśle – szkole, nie powinno być to obojętne. Z tą tylko różnicą, że medialności jako w tym przypadku kategorii pedagogicznej, nie powinno się traktować na równi z innymi przedmiotami. Skoro już koniecznie należałoby ją określić tzw. szkolnymi terminami – będzie w pewnym ogólnym rozumieniu i znaczeniu nauką interdyscyplinarną. A może jest to szansa i sposób na **nauczanie inaczej, ciekawiej**? Nowa jakość w nowej szkole, to nie tylko jej organizacyjno-programowa odnowa, oczekiwania ciągle idą w kierunku radykalnych zmian jej edukacyjnego wizerunku¹¹.

Czy medialność zawsze tożsama jest z jakością, w rozumieniu edukacyjnym? Idąc dotychczasowym tokiem rozważań, z pewnością tak właśnie jest. A skoro tak, to obok motywowania do jakości nikt z nauczycielskiej branży nie powinien przechodzić obojętnie, bowiem zarówno motywacje jak i wyzwania przed jakimi stoją dziś nauczyciele, są coraz poważniejsze. W społeczeństwie informacyjnym mają być bowiem nie tylko znawcami przedmiotu nauczania, także specjalistami procesu kształcenia, promotorami zmian, ludźmi twórczymi, **inicjatorami postępu**, a przy tym oczywiście ludźmi wrażliwymi na problemy i potrzeby swoich podopiecznych.

⁸ B. Urbanek, *Pedagogika...*, op. cit., s. 18.

⁹ W. Jakubowski, *Edukacja i kultura popularna*, Kraków 2001, s. 28.

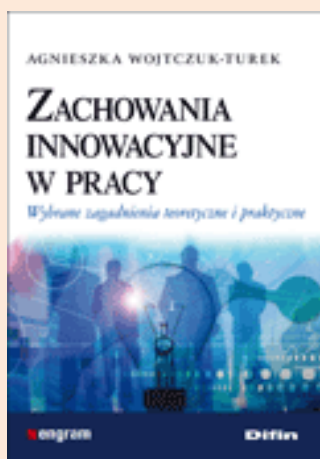
¹⁰ T. Goban-Klas, *Cywilizacja...*, op. cit., s. 9.

¹¹ B. Urbanek, *Nowa jakość – w nowej szkole*, [w:] *Ku dobrej edukacji. Cywilizacyjne dylematy współczesnej edukacji*, (red.). Cz. Plewka, Szczecin 2009, s. 138.

Spółeczeństwo informacyjne – społeczeństwem wiedzy – cd.

W społeczeństwie wiedzy, aktywność nauczycieli – co z istoty oczywiste – musi być też zorientowana na odnawianie, pogłębianie, uzupełnianie i rozszerzanie wiedzy, głównie w zakresie specjalności przedmiotowej, pedagogiczno-psychologicznej oraz zagadnień społeczno-ekonomicznych i kulturowych¹². Co prawda nauczyciel nadal jest i będzie realizatorem celów i zadań dydaktycznych oraz opiekunem, wychowawcą i osobą nauczającą, ale coraz częściej dostrzega się wśród nich próby czy chęci odchodzenia od nauczycielskiego stereotypu w ogóle, w kierunku **swoistego wzorca inteligencji** w szczególności¹³. W jakim kierunku to zmierza? Nowa szkoła nie jest tylko miejscem nauczania, powinna stwarzać także warunki, aby wiedza według koncepcji kolektywistycznych, stała się interpretacją wybranych wycinków rzeczywistości, zapisaną w umyśle człowieka.

Bo mądrości i wiedzy nie należy szukać jedynie w książkach, programach komputerowych czy Internecie, tam jest tylko zbiór informacji. Istota mądrości człowieka, to także kwestia właściwych wyborów, to dochodzenie do wiedzy poprzez dobór (wybór) informacji. **Mądrość i wiedza** zawsze są ucieleśnione w człowieku, poprzez umiejętności ich zdobywania i wykorzystywania¹⁴. I tego powinno się oczekiwać od współczesnej szkoły w kontekście nauczania-uczenia się, w społeczeństwie informacyjnym, wiodącym do społeczeństwa wiedzy. (pomocna może być poniższa książka – przyp. JPS)

Zachowania innowacyjne w pracy... (fot. www.ksiegarnia.difin.pl)

Edukacja medialna w szkolnej rzeczywistości

Zacznijmy od tego – czy do programowego wprowadzenia do szkół edukacji medialnej (nie mylić z informatyką) byliśmy czy jesteśmy przygotowani. Formalnie wprowadzono ją, **edukację medialną** – w zamyśle twórców reformy oświatowej – jako międzyprzedmiotową ścieżkę dydaktyczną, wówczas. Pamiętam, że były nawet kuratorskie sugestie nazywane *edukacyjnymi priorytetami* danego roku szkolnego, co w prostej linii oznaczało, że obowiązek jej wprowadzenia spoczywał na nauczycielach prawie wszystkich przedmiotów. Tyle przepis, a praktyka? Obawiam się, a właściwie wiem, że para zdecydowanie uchodziła wtedy w gwizdek, bo w takim rozumieniu, wszyscy, najczęściej oznaczało – nikt, niestety. Nie wróżę z fusów, lata pracy nauczyciela doradcy metodycznego w zakładzie doskonalenia nauczycieli¹⁵, aż nadto mnie o tym przekonały. Można wszak zadawać sobie pytania – czy zaproponowane wówczas rozwiązania miały jakiegokolwiek szanse powodzenia?

¹² K. Denek, *Uniwersytet w perspektywie społeczeństwa wiedzy. Przyszłość kształcenia nauczycieli*, Poznań 2011, s. 39.

¹³ B. Śliwerski, *Współczesne teorie i nurty wychowania*. Kraków 2010, s. 67.

¹⁴ K. Wenta, *Talent pedagogiczny i wiedza przedmiotowa jako warunek sukcesów nauczyciela*, [w:] *Ewaluacja i innowacje w edukacji*, (red.) J. Grzesiak, Kalisz-Konin 2009, s. 103.

¹⁵ Autor w latach 2004-2006 pracował jako nauczyciel metodyk przedmiotów humanistycznych w Miejskim Zakładzie Doskonalenia Nauczycieli Obsługi Szkół i Przedszkoli w Szczecinku.

Spółeczeństwo informacyjne – społeczeństwem wiedzy – cd.

Czy brak odpowiednio wyedukowanych nauczycieli, którzy poprowadziliby w szkołach, powiedzmy, dziennikarskie fakultety, już na starcie eliminował te słuszne skądinąd zamierzenia? Wreszcie, czy polskie uczelnie pedagogiczne proponowały, wówczas, kierunki w tym właśnie zakresie, a i obecnie? Dodajmy, że w zamyśle i koncepcjach admirałatorów reformy sytuacja – w której na ogół wszyscy nauczyciele są obarczani wieloma **ciągle to nowymi zadaniami** – miała się zmienić w momencie, kiedy w Polsce zaczął się pojawiać profesjonalisci, fachowcy przygotowani w tym kierunku, *vide* – nauczyciele dyplomowani. W wielu przypadkach okazało się, że były to li tylko oczekiwania. Przypomnijmy, z analizy przeprowadzonej w latach 2012-2014 przez grupę nauczycieli członków PSNT w szkołach podstawowych i gimnazjach wynikało, że realizacja edukacji medialnej w wielu szkołach stała na dość niskim poziomie, a ci, można i należałoby się czegoś spodziewać, spoczęli na laurach, słowem – życie, a właściwie szkolna rzeczywistość, unaocznili zupełnie co innego¹⁶.

Czynniki (zdaniem nauczycieli) stanowiące przyczynę takiego stanu rzeczy, to przede wszystkim i w takiej właśnie kolejności:

- brak nowoczesnych pomocy źródłowych, naukowych,
- brak środków finansowych,
- niewystarczające przygotowanie (własne) do prowadzenia tego typu zajęć,
- brak czasu¹⁷.

Gdyby jednak przyszło odnieść to czy porównać do oczekiwań uczniów, w zasadzie nic trudnego – wystarczyło poświęcić jednostkę lekcyjną przeprowadzając w dowolnej klasie ankietę, której wyniki aż nadto wskazywały na duże zainteresowanie wykorzystywaniem technik informacyjnych w działaniach uczniów, związanych z obowiązkami szkolnymi. Mało, okazało się bowiem, że media (w dużym zakresie Internet) stanowiły istotny **czynnik aktywności społecznej** niemal każdej badanej populacji uczniowskiej. Wielu uczniów wykorzystujących zasoby dostępne w Internecie wskazywało, że posiadają oni zdolność wyszukiwania potrzebnych informacji. Fakt, należałoby się upewnić czy posiadają oni także umiejętność określania wiarygodności tych informacji i ewentualnie zadbać o wyćwiczenie w nich tej umiejętności. Tak czy inaczej, edukacja medialna rozwiązałaby te wątpliwości, ale jej w szkole oczywiście nie było.

Wykorzystanie mediów, zwłaszcza elektronicznych choć nie tylko, w porozumiewaniu się jest zjawiskiem dość powszechnym, by nie powiedzieć – wręcz nagminnym. Więcej, tej powszechności się nie uniknie, a zresztą nie ma nawet takiej potrzeby, ale czy oznacza to, że coś co jest powszechne, oczywiste – może być marginalizowane? To ważne, bo skoro media, są źródłem uczniowskich informacji, to mają wpływ również na ich samorozwój¹⁸. Należałoby więc, moim zdaniem, wykorzystać potencjał jaki niewątpliwie stanowią. Także zbadać sposób i zakres ich wykorzystania, a wynik takiej diagnozy przełożyć na praktyczne zalecenie dla osób zajmujących się także wychowaniem, a może im przede wszystkim.

Tak w ogóle, **uczniowskim oczekiwaniom** wyznaczam w tym miejscu rolę zdecydowanie nadrzędną i myślę, że prędzej czy później każdy z nas, nauczycieli, dojrzeje do takich właśnie konstatacji. Pamiętajmy przy tym, że gdy chodzi o uczniowską medialną rzeczywistość, codzienność, to zdecydowanej większości kojarzy się ona – i słusznie – także z edukacją dziennikarską, po prostu – swoją szkolną uczniowską gazetą. Jak to się zatem ma do nauczycielskich ankietowych wskazań, sygnalizujących „niewystarczające przygotowanie do prowadzenia tego typu zajęć”? Przeczyszam, nie uchodzi!

¹⁶ L. Pawelski, B. Urbanek, *Wokół edukacji samorządowej*, Szczecinek 2010, s. 197.

¹⁷ B. Urbanek, *Nauczycielskie kompetencje w świetle oczekiwań społecznych*, „Zeszyty Naukowe KWSNH” Koszalin 2015, nr 14/2015, s. 128.

¹⁸ A. Toffler, *Trzecia fala*, Warszawa 1997, s. 67.

Spółeczeństwo informacyjne – społeczeństwem wiedzy – cd.

Czy coś się zmieniło? Chciałbym wierzyć, że tak, choć oczywiście nie uogólniam. Komputer, ten najbardziej powszechny i najpopularniejszy symbol mediów, zdomował się już w świecie dzieci, ba, przedszkolaków. Wspominanie czy wyliczanie nauczycielskich *korzyści* byłoby truizmem, wszak wspomagające ekspozycje komputerowe dostarczają nauczycielom aż nadto materiału dydaktycznego. Mogą być jednak, a właściwie powinny być także **przedmiotem weryfikacji**, dokładności, słuszności wyobrażeń, przewidywań bądź przypuszczeń oraz przyswajanych pojęć i umiejętności instrumentalnych. Pamiętajmy bowiem, że głównymi cechami, zwłaszcza wczesnoszkolnej edukacji medialnej, powinno być przygotowanie uczniów do korzystania ze wszystkich rodzajów mediów, odbioru komunikatów medialnych oraz posługiwania się mediami jako narzędziami pracy intelektualnej¹⁹.

Poprzez odpowiednio ukierunkowaną pracę z komputerem możemy **rozwijać następujące umiejętności** i sprawności:

- sprawność manualną,
- koncentrację uwagi,
- koordynację wzrokowo-ruchowo-słuchową,
- umiejętność logicznego myślenia,
- umiejętność podejmowania decyzji i wyborów,
- umiejętność planowania pracy,
- wybór i korzystanie z różnych źródeł informacji,
- ocena własnej pracy.

W trakcie zajęć z wykorzystaniem środków multimedialnych można się posługiwać różnymi środkami dydaktycznymi, choćby multimedialnymi programami edukacyjnymi. Zazwyczaj są one przez dzieci bardzo lubiane, stwarzają doskonałe warunki do rozwijania ich różnorodnych umiejętności, przede wszystkim – myślenia, wartościowania, uzasadniania swojego wyboru (racji), **poszukiwania rozwiązań**. Stwarzają możliwość wykorzystywania informacji z różnych źródeł, uczą współdziałania i współpracy w zespole klasowym, a także umiejętności komunikowania się.

Oczywiście, podstawowym kryterium zastosowania multimedialnego programu edukacyjnego zawsze będzie powiązanie go z treściami nauczania. Korzystanie z komputerowych programów nauczania może odbywać się w różnych formach organizacyjnych. Mogą być one wykorzystywane w zespole klasowym podczas zajęć zespołowych, **grupowych bądź indywidualnych**, ale tak czy inaczej – pod kierunkiem nauczyciela, choć może bardziej *koordynatora* takich zajęć. Nie chodzi o zbytnią dociekliwość, tak to nazwijmy, po prostu – treści eksponowane za pomocą komputera powinny odpowiadać programowi, a także być w zgodzie z przyjętymi zasadami nauczania²⁰.

Aby praca z komputerem była zajęciem ciekawym i oczekiwanym, uczniowie powinni tworzyć także i własne prace. Dzięki zastosowaniu edytorów tekstu wiele satysfakcji i frajdy dostarczy im z pewnością – redagowanie prostych tekstów, możliwość dość łatwego poprawiania ewentualnych błędów, wprowadzanie zmian, wstawianie rysunków, stosowania różnych czcionek i kroju pisma, a także kolorystyki, podcieni itp. Nauczyciel może i powinien także sam tworzyć własne **prezentacje multimedialne**, które ciągle jeszcze w wielu środowiskach stanowią niewykorzystana, bądź jedynie okazjonalną pomoc dydaktyczną, zwłaszcza podczas hospitacji, niestety..

¹⁹ T. Szkudlarek, *Media. Szkic z filozofii i pedagogiki dystansu*, Kraków 1999, s. 21.

²⁰ B. Urbanek, *Media w edukacji – pedagogiczne aspekty ich wykorzystania*, „Nauczyciel i Szkoła” 2013, nr 1[53], s. 144.

Spółeczeństwo informacyjne – społeczeństwem wiedzy

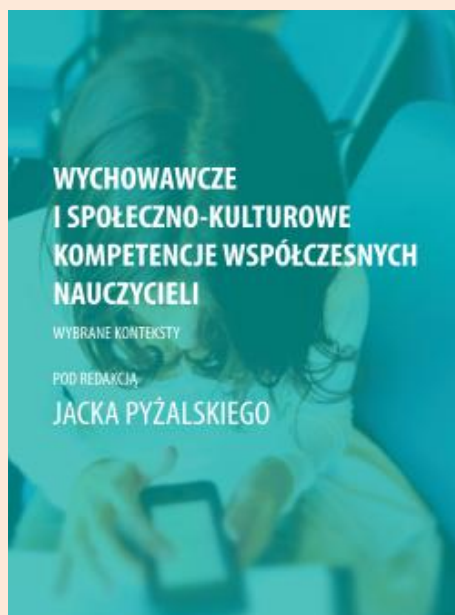
Kto raz się przekona jakie wrażenie mogą zrobić na uczniach cliparty, autokształty, ozdobne napisy, fotografie i rysunki, tabele, wykresy bądź filmy czy dźwięk – będzie się starał wykorzystać szanse odchodzenie od szkolnego schematyzmu i encyklopedyzmu.

Konkludując zatem – wprowadzenie w szkołach wszystkich typów przedmiotu *edukacja medialna* związane jest z koniecznością przygotowania młodego pokolenia do refleksyjnego, krytycznego i odpowiedzialnego korzystania z mediów, zarówno w roli odbiorców, jak i twórców przekazu medialnego.

BIBLIOGRAFIA

- Denek K.**, *Uniwersytet w perspektywie społeczeństwa wiedzy. Przyszłość kształcenia nauczycieli*, Wydawnictwo Naukowe WSPiA, Poznań 2011.
- Goban-Klas T.**, *Cywilizacja medialna. Geneza, ekspansja, cywilizacja*, PIW, Warszawa 2005.
- Jakubowski W.**, *Edukacja i kultura popularna*, Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 2001.
- Levinson P.**, *Nowe media*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2010.
- Morbitzer J.**, *O medialnym uczniu i nowej szkole – refleksje pedagogiczne*, [w:] *Kapitał ludzki w edukacji*, (red.) L. Pawelski, Wydawnictwo PSNT, Szczecinek 2012.
- Pawelski L., Urbanek B.**, *Wokół edukacji samorządowej*, Wydawnictwo PSNT, Szczecinek 2010.
- Szkudlarek T.**, *Media. Szkic z filozofii i pedagogiki dystansu*, Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 1999.
- Śliwerski B.**, *Współczesne teorie i nurty wychowania*, Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 2010.
- Toffler A.**, *Trzecia fala*, PIW, Warszawa 1997.
- Urbanek B.**, *Media w edukacji – pedagogiczne aspekty ich wykorzystania*, „Nauczyciel i Szkoła” 2013, nr 1[53].
- Urbanek B.**, *Nauczycielskie kompetencje w świetle oczekiwań społecznych*, „Zeszyty Naukowe KWNSH” 2015, nr 14/2015.
- Urbanek B.**, *Nowa jakość – w nowej szkole*, [w:] *Ku dobrej edukacji. Cywilizacyjne dylematy współczesnej edukacji*, (red.) Cz. Plewka, Wydawnictwo Naukowe WSH TWP, Szczecin 2009.
- Urbanek B.**, *Pedagogika medialna*, Wydawnictwo SSW COLLEGIUM BALTICUM, Szczecin 2013.
- Wenta K.**, *Talent pedagogiczny i wiedza przedmiotowa jako warunek sukcesów nauczyciela*, [w:] *Ewaluacja i innowacje w edukacji* (red. J. Grzesiak), Wydawnictwo UAM, Kalisz-Konin 2009.

**Bogdan Urbanek - Polskie Stowarzyszenie
Nauczycieli Twórczych, Szczecinek**

Wychowawcze i społeczno-kulturowe kompetencje... [fot. www.jacekpyzalski.pl²¹]

²¹ www.jacekpyzalski.pl/13036874/Wychowawcze

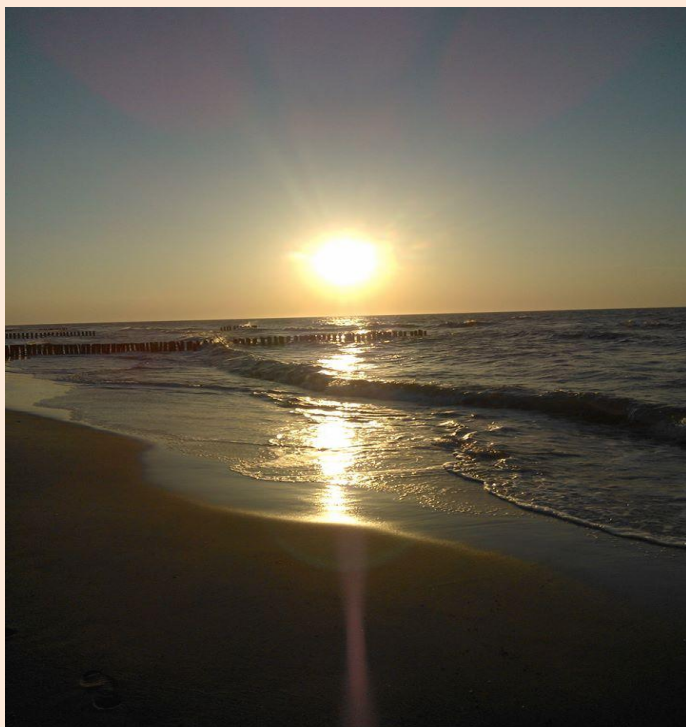
Wyniki polskich uczniów w badaniu PISA 2015

Program Międzynarodowej Oceny Uczniów: Polska powyżej średniej OECD – informuje PAP. Po raz pierwszy uczniowie rozwiązywali zadania na komputerach, nie na papierze. 10 miejsce w Unii Europejskiej w naukach przyrodniczych, 3 w czytaniu i interpretacji tekstu, 6 w matematyce - wynika z najnowszej edycji badania PISA (Program Międzynarodowej Oceny Uczniów). [2016²²]

Wyniki polskich uczniów w badaniu PISA 2015 są wyższe od średniej OECD we wszystkich trzech obszarach objętych badaniem: rozumowania w naukach przyrodniczych, czytania i interpretacji, umiejętności matematycznych - wynika z prezentacji przedstawionej we wtorek w MEN.

W raporcie podkreślono jednak, że wyniki polskich uczniów są niższe niż podczas poprzedniej edycji badania w 2012 r. Po raz pierwszy uczniowie rozwiązywali zadania na komputerach, nie "na papierze".

Badanie Programu Międzynarodowej Oceny Uczniów (PISA - Programme for International Student Assessment) to najważniejsze i największe badanie edukacyjne na świecie. Sprawdza ono stopień przygotowania 15-latków do dalszej edukacji, wymagań rynku pracy i powodzenia w dorosłym życiu. Przeprowadzane jest cyklicznie co trzy lata począwszy od 2000 r.

Zachód Słońca nad Bałtykiem (fot. M. Nieckarz –

www.facebook.com.pl)

²² Program Międzynarodowej Oceny Uczniów: Polska powyżej średniej OECD: www.kurier.pap.pl/depesz170687 - z 06.12.2016

Ciekawy problem: Aleksander NOWIK, *Prawda jest jedna, a głupstw tysiące*, „Fizyka w Szkole z Astronomią” 2016 nr 4

Dość często powtarza się dziś hasło „Edukacja bliżej nauki”. Organizuje się różne akcje i imprezy, które mają przybliżyć naukowe badania i osiągnięcia szkole i społeczeństwu. A przecież to szkoła powinna uczyć naukowego, racjonalnego rozumowania. Oto ciekawy artykuł o bardzo charakterystycznym tytule: „Prawda jest jedna, a głupstw tysiące”, który przedstawia wybrane problemy prawdy naukowej o zjawiskach fizyki.

Fizyka w Szkole z Astronomią – okładka nr 4/2016 (fot. www.aspress.com.pl/fizyka)

Ciekawe czasopismo „Świat Nauki”

Różnorodne problemy nauk ścisłych i przyrodniczych podejmuje znane na wydawniczym rynku czasopismo „Świata Nauki”. W najnowszym numerze jest m.in. artykuł o neurobiologii pt. „Zajrzeć w głąb mózgu”. Prezentuje nowe eksperymentalne podejście z pogranicza chemii i biologii, które pozwala naukowcom zajrzeć w najgłębsze zakątki głównego układu sterującego organizmem człowieka. Warto poznać!

Świat Nauki (fot. www.facebook.com.pl)

ORE ogłasza konkurs na projekt edukacyjny o Henryku Sienkiewiczu

ORE ogłasza konkurs na projekt edukacyjny o Henryku Sienkiewiczu. Udział wziąć mogą szkoły i placówki naukowe. "Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do udziału w konkursie na projekt edukacyjny pt. „**Henryk Sienkiewicz ambasadorem polskości**”.

Konkurs jest adresowany do zespołów projektowych (nauczycieli i uczniów) ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz do pracowników bibliotek, szkół wyższych i instytucji kultury. Pytania dotyczące konkursu należy kierować drogą mailową do Wydziału Rozwoju Kompetencji Społecznych i Obywatelskich." [1].

Życiorys i pisarskie osiągnięcia naszego noblisty można przypomnieć sobie na różnych internetowych stronach [2].

Henryk Sienkiewicz – portret (fot. www.google.pl/sdsearch?q=henryk+sienkiewicz)

Ośrodek chce zachęcić szkoły i placówki do podejmowania działań popularyzujących twórczość i działalność Henryka Sienkiewicza [1]. Zapraszamy szkoły do udziału w konkursie. (Red.)

-
1. www.oswiata.abc.pl – OPRE ogłasza konkurs... - Informacja z 14.11.2016.
 2. www.wikipedia.pl

Sztuka w szkole, ale gdzie?

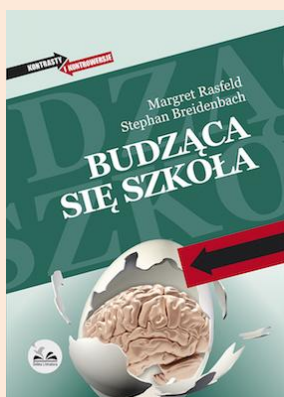
Kultura i sztuka odgrywają wyjątkową rolę w życiu wielu ludzi. W szkole powinny być traktowane priorytetowo i z szacunkiem. Jakie powinno być miejsce sztuki w szkole? Dr Marzena Żylińska [2016²³] zwolennik „Budzącej się szkoły”, w artykule pt. „Sztuka w szkole, ale gdzie?” – pyta o jej miejsce w szkole. Oto przedruk (podtytuły, pytania i pogrubienia – red.)

Czy w szkole powinno być miejsce na sztukę?

Czy w szkole powinno być miejsce na sztukę? Odpowiedź wydaje się oczywista i zapewne każdy odpowiedziałby: Tak! Ale: w jaki sposób sztuka **powinna zaistnieć w szkole**? Problemy pojawiają się, gdy zaczynamy zastanawiać się, gdzie powinno być miejsce sztuki (w sensie najbardziej fizycznym) i jak powinien wyglądać kontakt z nią.

Czy dzieci i młodzież powinni jedynie uczyć się o największych kompozytorach i znać teorię, czy może powinni osłuchać się z najbardziej znanymi utworami i je rozpoznawać, czy może **aktywnie muzykować**, np. ucząc się tańca czy gry na jakimś instrumencie? Czy wystarczy, że uczniowie będą czytać dramaty, czy może sami powinni je pisać, a potem przygotowywać własne przedstawienia?

Czy wystarczy znajomość dzieł najwybitniejszych malarzy i rzeźbiarzy, czy może równie ważne jest aktywne poznanie różnych technik? Czy na lekcjach sztuki wystarczą podręczniki i zeszyty ćwiczeń, czy może dzieci powinny dostać sztalugi i pędzle do rąk? Czy wystarczą podręcznikowe ilustracje glinianych naczyń, czy może powinniśmy **dać dzieciom glinę**, by same poczuć, jak wygląda proces tworzenia?

„Budząca się szkoła” – okładka (fot. www.empik.com/ksiazki)

Czym różni się kultura uczenia od kultury nauczania w szkole?

Kultura nauczania pod każdym względem różni się od kultury uczenia się. W tej pierwszej uczniowie widzą świat jakby przez szybę, dostają spreparowaną przez nauczyciela porcję wiedzy i mają ją sobie przyswoić. Ta perspektywa **biernego odbiorcy** dotyczy również sztuki. Ale oglądanie glinianych naczyń, to nie to samo, co ich tworzenie.

Patrząc z perspektywy mózgu, w jednym i drugim przypadku aktywne, a więc i rozwijane, są zupełnie inne struktury. Reprodukowanie informacji na temat wielkich malarzy, to nie to samo, co **samodzielne malowanie**; czytanie o kompozytorach to co innego niż nauka gry na wybranym instrumencie.

W naszych szkołach jest dziś **bardzo dużo słów**! Słowa i ilustracje to zdecydowane zbyt mało, by rozwinąć wszystkie talenty, z jakimi dzieci przychodzą do szkoły. Natura wyposaża nas w wiele zmysłów i każdy z nich jest ważny. Takie holistyczne podejście do nauki postulował już w XVIII wieku Johann Heinrich Pestalozzi i wielu innych reformatorów edukacji, a neurobiolodzy, używając zgoła innych argumentów, potwierdzają słuszność takiego podejścia. Jednak postulat holistycznego podejścia do edukacyjnego głównego nurtu wciąż się jeszcze nie przebił i od kilkuset lat uznawany jest za innowacyjny.

²³ M. ŻYLIŃSKA, *Sztuka w szkole, ale gdzie?* – www.budzaciasieszkola.pl – z 22.09.2016.

Sztuka w szkole, ale gdzie? – cd.

Jak lepiej w szkole rozwijać talenty?

Sztuka to najlepszy sposób stymulowania rozwoju całego mózgu i aktywizowania wszystkich zmysłów. Taki rodzaj aktywności, umożliwiając **zmysłowy kontakt ze światem**, przygotowuje mózg do rozumienia abstrakcji. Dlatego uczniowie powinni w szkole nie tylko słuchać i czytać, ale również aktywnie wchodzić w rolę twórców. Powinni poznać zapach farb i gliny, trud pisanie sztuk, czy gry na instrumentach.

Od ponad dwustu lat wygląd szkolnych klas w zasadzie się nie zmienia. Z przodu wisi tablica, dziś multimedialna, przed nią stoi nauczyciel i objaśnia nowy materiał, a w ławkach siedzą uczniowie, których zadaniem jest reprodukcja podanej wiedzy. Sale, w których uczniowie poznają sztukę, często nie różnią się od pozostałych. Czy w takich warunkach mogą **rozwijać się talenty** dzieci? Czy w ten sposób można rozbudzić zainteresowanie kulturą wysoką, czy można wyrabiać poczucie smaku lub sprawstwa?

A może w szkołach powinniśmy stworzyć **sale malarstwa ze sztalugami** i farbami olejnymi, może powinniśmy kupić koła garncarskie i piece do wypalania glinianych przedmiotów? Może uczniowie powinni pisać własne wiersze, opowiadania, czy sztuki? Czyż nie nauczyliby się wiele, mogąc je wystawiać w szkolnej sali teatralnej? Stosunek do sztuki kształtuje się od pierwszych lat życia, a wiele dzieci ma w domu jedynie kontakt z kulturą masową. Szkoła chcąc wyrównywać szanse dzieci ze słabszych środowisk, powinna wszystkim umożliwić kontakt z kulturą wysoką.

Co promuje kultura uczenia się?

Pieniądze na edukację można wydawać na różne sposoby. Można by wydać je na stworzenie sal teatralnych, pieców do wypalania glinianych przedmiotów, sztalug, farb czy instrumentów. Uczniowie mogą siedzieć całe dni w ławkach z przerwą na lekcje wfu. Ale, gdybyśmy jako społeczeństwo chcieli wydać pieniądze w taki sposób, mogliby w szkole śpiewać, tańczyć, malować, lepić, pisać i wystawiać sztuki. W kulturze nauczania dominuje reprodukcja podanej wiedzy, a więc odtwarzanie schematów. Kultura uczenia się promuje **kreatywność i innowacyjne myślenie**. A do tego najlepiej nadaje się sztuka!

Można zadać sobie pytanie, jak za dwadzieścia lat wyglądałaby Polska, gdyby młodzi Polacy mieli w szkole regularny **kontakt ze sztuką i z artystami**? Polska mogłaby wtedy stać się kolebką kreatywności. Nasza ojczyzna byłaby wtedy nie tylko piękniejsza, ale i bogatsza, bo rozwój zależy od zdolności nietypowego, a więc innowacyjnego patrzenia na świat. A to najlepiej robią artyści.

O reformowaniu polskiej szkoły można **myśleć w różny sposób**. My wierzymy, że wprowadzenie do szkół sztuki i kontakt dzieci z artystami oznaczałby prawdziwą i głęboką zmianę, a jej owoce byłyby udziałem całego społeczeństwa. Dlatego na naszej październikowej konferencji chcemy poruszyć problem szkolnej architektury. Sztuka musi mieć w szkole swoje miejsce!

- dr Marzena Żylińska - Toruń

Warto wiedzieć i pamiętać, że:

Uczenie dzieci obowiązkowości to bardzo ważna sprawa, jednak lepiej nie przypominać im o „obowiązku uczenia się” na każdym kroku. W ten sposób osłabiamy to, co najcenniejsze – wewnętrzną motywację do nauki – twierdzi psycholog Magdalena Goetz [2015²⁴].

²⁴ M. GOETZ, *Uwaga na motywację. Obowiązek zabija przyjemność – kilka słów o „obowiązku szkolnym”*. „Głos Nauczycielski” 2015 nr 38, s. 9.

Konferencja TST i SSA w I LO w Koszalinie

8 grudnia w I LO rozpoczęła się Ogólnopolska Konferencja Towarzystwa Szkół Twórczych i Stowarzyszenia Szkół Aktywnych. Pierwszy dzień konferencji poświęcony był zaprezentowaniu przybyłym gościom środowiska lokalnego oraz szkoły. Po części oficjalnej uczestnicy obejrzeli spektakl teatru szkolnego I LO, a następnie mieli okazję do obserwacji zajęć pozalekcyjnych. [1]

Przemysław Krzyżanowski, zastępca prezydenta Koszalina podczas konferencji (fot. www.facebook.com/pl)

Towarzystwo Szkół Twórczych – oddolny ruch oświatowy o charakterze reformatorskim. Został zintegrowany na początku lat 80. przez Danutę Nakoneczną wokół jej autorskiej szkoły, LX LO w Warszawie, współtworzony w 1983 roku przez 11 liceów z całej Polski.

Szkoły TST zajmują czołowe miejsca w ogólnokrajowych rankingach edukacyjnych. Z przyznawanych co roku medali i wyróżnień na krajowych i międzynarodowych olimpiadach przedmiotowych oraz konkursach, uczniowie stowarzyszonych szkół otrzymują około 60% nagród. Głównym celem działalności TST jest rozwijanie współpracy szkół w zakresie doskonalenia procesów nauczania i wychowania.

TST współpracuje też z powstałymi później Stowarzyszeniem Szkół Aktywnych oraz Stowarzyszeniem Nauczycieli Olimpijskich. Wspólnie stworzyły Federację Stowarzyszeń. Przy Towarzystwie Szkół Twórczych działają według własnych statutów: Rada Rodziców i Rada Uczniowska [2].

1. Informacja z FB – z 09.12.2016.

2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Towarzystwo_Szkół - z 12.12.2016.

Ciekawa książka: Marzena JANKOWSKA, Beata WOLFIGIEL, *Automotywacja. Odkryj w sobie siłę do działania*, Warszawa: Wydaw. Edgard, 2015

Odkrywanie jest aktywizujące i motywujące, bo pobudza wyobraźnię i chęć do działania. Oto nowa książka o automotywacji, która proponuje samodzielnie odkrywanie w sobie siły do działania. Zachęca do działania słowami: „Chcesz zacząć regularnie uprawiać sport, zdrowo się odżywiać, nauczyć się języka obcego lub zrzucić zbędne kilogramy, ale brakuje ci determinacji i wiesz, że odłóż realizację swoich planów? Poznaj skuteczne sposoby, jak wzbudzić w sobie motywację wewnętrzną, i zacznij działać!” [1]

Automotywacja... - okładka (fot. www.empik.com/automotywacja)

Opracowanie informuje także: Skąd się bierze kryzys i na czym polega proces przechodzenia przez zmiany? Proponuje nauczyć się wykorzystywać siłę nagród oraz zarządzać trudnością zadań. Przekonuje, że każdy sam może aktywnie radzić sobie z przeciwnościami, traktując je jako wyzwanie, a nie problem. Wystarczy:

Odkryć w sobie siłę!

Opinie recenzentów są bardzo pozytywne. Zapewniają, że z poradnikiem:

- odkryjesz źródła swojej siły wewnętrznej,
- ocenisz poziom swojej automotywacji oraz gotowość na zmiany,
- dowiesz się, jak radzić sobie z przeszkodami, by osiągnąć zamierzone cele,
- osiągniesz przepływ (flow), który pomoże ci skoncentrować się na zadaniu i odczuwać przyjemność z wykonywania danej czynności. [1]

1. www.empik.com/automotywacja - 2016

Szkolna profilaktyka zdrowia psychicznego

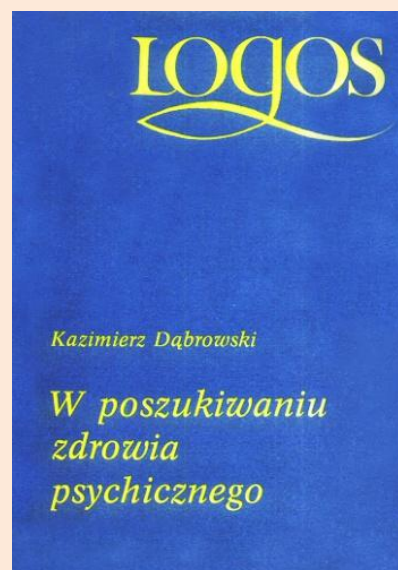
Psychiczne zdrowie jest wartością wyjątkową. Trzeba o nim mówić, bo warto wiedzieć i rozumieć o nim więcej oraz nabyć umiejętność samodzielnej pracy nad sobą. Warto nauczycielom przypomnieć ciekawą książkę prof. Kazimierza Dąbrowskiego o tym zdrowiu.

Pytania o nasze zdrowie

Patrząc na działania różnych ludzi odnosi się wrażenie, że jest coś z nami nie tak. Wielu młodych ludzi wykazuje różne **zaburzenia zachowania** i inne trudności z adaptacją do środowiska. Gwałtownie rośnie liczba samobójstw wśród dzieci i młodzieży.

Problemów jest więc sporo. Rodzą się różnorodne i **liczne pytania** np.:

- 1/ Czy rozumiemy czynniki determinujące nasze zdrowie psychiczne i samopoczucie?
- 2/ Czy trudności codziennego życia przerastają nasze możliwości i siły?
- 3/ Jak pomóc młodym wpływać na adaptacyjne siły własnego organizmu?
- 4/ Czy obecna szkolna edukacja promuje walory zdrowia psychicznego?
- 5/ Jak lepiej pomóc uczniom w rozumieniu siebie samego i swych możliwości?

W poszukiwaniu zdrowia... - okładka (fot. www.lubimyczytac.pl/ksiazka)

Psychiczne zdrowie

Psychiczne zdrowie nie jest definiowane jednoznacznie. Często mówi się, że posiada je **ten, kto jest normalny**. A co znaczy, że ktoś jest normalny? Powszechnie uznane poglądy na temat zdrowia psychicznego określają znaczenie zrównania zdrowia psychicznego z przystosowaniem do środowiska życia, albo podkreślają, że jest to wysoki poziom ludzkich sprawności.

Prof. Kazimierz Dąbrowski [1996²⁵] - zdrowie psychiczne określa jako **zdolność do rozwoju** w kierunku wszechstronnego rozumienia, przeżywania, odkrywania i tworzenia coraz wyższej hierarchii rzeczywistości i wartości, aż do konkretnego ideału indywidualnego i społecznego.

Profesor Suchodolski o książce

Przedmowę do tej książki napisał prof. Bogdan Suchodolski [1989²⁶]. Wskazał w niej, że prace prof. Kazimierza Dąbrowskiego są cenne, bo wiążą badawczą myśl twórczą z organizacyjną aktywnością **mającą służyć ludziom**. Warto więc książkę przypomnieć i jej treści wykorzystać w szkolnej praktyce.

²⁵ K. DĄBROWSKI, *W poszukiwaniu zdrowia psychicznego*, Warszawa: Wydaw. PWN 1996, wyd. II.

²⁶ B. SUCHODOLSKI, Przedmowa [w:] K. DĄBROWSKI, *W poszukiwaniu zdrowia (...)*, s. 5-9.

Szkolna profilaktyka zdrowia psychicznego – cd.

Profesor podkreślił w niej m.in. takie **istotne zagadnienia**, jak:

- 1/ Potrzeba refleksji nad losem współczesnego człowieka;
- 2/ Znaczenie takich terminów, jak: trud istnienia, **sens życia** i sens istnienia świata;
- 3/ Poszukiwanie esencji w egzystencji człowieka;
- 4/ Potrzeba humanistycznego pojmowania świata i ludzi;
- 5/ Trzy napędowe siły człowieka: konstytucjonalne wyposażenie, wzory i naciski otoczenia oraz autentyczność i autonomiczność jednostki;
- 6/ Rozmaitość definicji zdrowia psychicznego – i inne.

Psychiczne zdrowie wg WHO

Psychiczne zdrowie – „przyjęta w 1948 konstytucja Światowej Organizacji Zdrowia określa je jako pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka. Ze względu na wieloznaczność i ogólnikowość terminu, pojęcie zdrowia psychicznego jest w różny sposób kategoryzowane i uściślane, choć przeważa pogląd, iż nie istnieje jedna i bezwzględnie uniwersalna definicja zdrowia psychicznego, nie ma jednej, „oficjalnej” definicji, ponieważ (według WHO) różnice kulturowe, subiektywne odczucia oraz rywalizujące ze sobą profesjonalne teorie wpływają na to, jak termin ten jest rozumiany.

Pewnie jedynym aspektem z którym zgadza się większość ekspertów jest to, że zdrowie psychiczne i zaburzenie psychiczne **nie są do siebie przeciwstawne**, czyli brak rozpoznanej choroby psychicznej nie musi oznaczać zdrowia psychicznego” [2016²⁷].

Psychiczne zawirowanie

Pewien swój artykuł poświęciłem problemom potencjałowi neurobiologii i ważności higieny psychicznej w edukacji dzieci i młodzieży. Chodzi o artykuł skierowany do nauczycieli biologii i przyrody pt. **Potencjał neurobiologii i ważność higieny psychicznej** [2012²⁸]. Jest upowszechniony w „Biologii w Szkole”, ale wydaje się, że może zainteresować również nauczycieli innych przedmiotów nauczania. Warto przeczytać..

Początek zaś innego artykułu, który przedstawia **mizerny poziom znajomości** krajowych ptaków i innych pospolitych zwierząt przez nasze dzieci oraz akcentuje znaczenie uczenia się o polskiej przyrodzie, brzmi dosłownie tak: „Przyjaciół często ostatnio powtarza, że świat teraz zwariował. Kiedyś śpiewano, że wszystko przez te atomy. Teraz czas dostrzec, że młodzi głupieją przez zbyt częsty kontakt z wirtualnym światem Internetu. Fascynacja nowoczesnymi technologiami jest tak wielka, że strach pomyśleć. Fakty są tak niepokojące, że aż biją po oczach” [2013²⁹]. Potrzebna jest im rzetelna wiedza o psychicznym zdrowiu i higienie psychicznej.

dr Julian Piotr Sawiński – CEN w Koszalinie

²⁷ http://pl.wikipedia.org/wiki/Zdrowie_psychiczne - z 21.04.2016.

²⁸ J. P. SAWIŃSKI, *Potencjał neurobiologii i ważność higieny psychicznej*. „Biologia w Szkole” 2012 nr 6, s. 34-38.

²⁹ J. P. SAWIŃSKI, *Uczymy się o polskiej przyrodzie*. Edunews.pl - z 07.10.2013.

Tekst piosenki: Dni, których nie znamy – Marek Grechuta

Tyle było dni, do utraty sił,
Do utraty tchu, tyle było chwil,
Gdy żałujesz tych, z których nie masz nic,
Jedno warto znać, jedno tylko wiedz.

Że, ważne są tylko te dni, których jeszcze nie znamy,
Ważnych jest kilka tych chwil, tych na które czekamy,
Ważne są tylko te dni, których jeszcze nie znamy,
Ważnych jest kilka tych chwil, tych na które czekamy.

Pewien znany ktoś, kto miał dom i sad,
Zgubił nagle sens i w złe kręgi wpadł,
Choć majątek prysł, on nie stoczył się,
Wy tłumaczyć umiał sobie wtedy, wtedy właśnie, że.

Ważne są tylko te dni, których jeszcze nie znamy,
Ważnych jest kilka tych chwil, tych na które czekamy,
Ważne są tylko te dni, których jeszcze nie znamy,
Ważnych jest kilka tych chwil, tych na które czekamy.

Jak rozpoznać ludzi, których już nie znamy?
Jak pozbierać myśli z tych nieposkładanych?
Jak oddzielić nagle serce od rozumu?
Jak usłyszeć siebie, pośród śpiewu tłumu?

Jak rozpoznać ludzi, których już nie znamy?
Jak pozbierać myśli z tych nieposkładanych?
Jak odnaleźć nagle radość i nadzieję?
Odpowiedzi szukaj, czasu jest tak wiele!

Ważne są tylko te dni, których jeszcze nie znamy,
Ważnych jest kilka tych chwil, tych na które czekamy,
Ważne są tylko te dni, których jeszcze nie znamy,
Ważnych jest kilka tych chwil, tych na które czekamy.

Na na na na na na na...[2016³⁰]

Późna jesień też jest piękna (fot. www.facebook.com.pl)

³⁰.<http://www.tekstowo.pl> – z 18.05.2016

Filharmonia Koszalińska zaprasza na grudniowe koncerty

2 grudnia 2016 roku Filharmonia Koszalińska zaprasza (godz. 18:30) na koncert „**140 urodziny Mieczysława Karłowicza**”. Dyrygentem będzie Massimiliano Caldi. Na skrzypcach będzie grała Marta Lelek z udziałem Orkiestry Filharmonii Koszalińskiej.

W programie utwory Mieczysława Karłowicza i inne:

- 1/ Mieczysław Karłowicz – Prolog do „Blanca da Molena” op. 6;
- 2/ Karol Szymanowski - Koncert skrzypcowy op 35;
- 3/ Benjamin Britten – “The Young Person’s Guide to the Orchestra” op. 34.

Sala Filharmonii Koszalińskiej (fot. www.facebook.com.pl)

16 grudnia 2016 roku Filharmonia Koszalińska zaprasza (godz. 18:30) na koncert „**Mistrz wiolonczeli urodziny Mieczysława Karłowicza**”. Dyrygentem będzie Massimiliano Caldi. Na wiolonczeli zagra Tomasz Strahi z udziałem Orkiestry Filharmonii Koszalińskiej. W programie utwory:

- 1/ Gaetano Donizetti – Uwertura do opery „Don Pasquale”;
- 2/ Edouard Lalo - Koncert wiolonczelowy d-moll;
- 3/ Edward Grieg – Peer Gynt (I I II suita).

Ciekawa książka o wychowaniu:

Teresa ZUBRZYCKA-MACIĄG, *Wychowanie w praktyce szkolnej. Scenariusze godzin wychowawczych dla klas IV-VI szkoły podstawowej*

Wychowanie szkolne jest działaniem delikatnym. Powinno koncentrować się na umiejętnym aktywizowaniu i motywowaniu uczniów do pracy nad sobą. Oto nowa książka o szkolnym wychowaniu Teresy Zubrzyckiej-Maciąg [2016] prezentująca ciekawe scenariusze lekcji wychowawczych w klasach IV-VI.

Wychowanie w praktyce szkolnej (fot. www.ksiegarnia.difin.pl)

Wychowanie na rozdrożu

Wychowanie szkolne powinno przede wszystkim koncentrować się na umiejętnym aktywizowaniu i motywowaniu uczniów **do pracy nad sobą**. Było ono i nadal jest przedmiotem różnorodnych badań naukowych i praktycznych oraz wielu publikacji. Jest charakteryzowane bardzo różnie, ale istotne jest osobiste odniesienie do osoby ucznia. Oto nowa książka z ciekawymi scenariuszami lekcji wychowawczych.

Wychowanie szkolne zwykle opisuje się z perspektywy jego trudności i problemów. Dużo też pisze się o tym, że szkolne **wychowanie jest obecnie na rozdrożu**, albo przeżywa poważny kryzys oraz też o jego niskiej jakości, tj. o problemach młodych z: kulturą osobistą, właściwym zachowaniem, wychowaniem i wykształceniem obecnej młodzieży.

Ciekawa książka o wychowaniu:

Teresa ZUBRZYCKA-MACIĄG, *Wychowanie w praktyce szkolnej. Scenariusze godzin wychowawczych dla klas IV-VI szkoły podstawowej* - cd.

Wychowanie w cyfrowej epoce

W czasach dominacji mobilnych urządzeń, które dziś zdobywają nasze domy i miejsca pracy, trzeba inaczej spojrzeć na edukacyjne wymagania. One powinny być wyraźnie związane z zasadami mobilnej edukacji, tj. z tym nowym, innym, uczeniem się i kształceniem, które w szerokim zakresie wykorzystuje **różne mobilne urządzenia** w uczeniu się, nauczaniu, wychowaniu i w szkole w ogóle.

W szkołach, nie tylko innowacyjnych, i na uczelniach stają się one podstawą uczenia się, studiowania oraz szkolnego nauczania w XXI wieku. Już wkrótce ponad połowa mieszkańców Ziemi łącząc się z Internetem, będzie używała do tego celu swoich telefonów czy tabletów. Ten świat staje się dynamiczny i hałaśliwy. Stąd ważne jest pokazanie młodym sensu wyciszenia się. Szerzej o tym jest w artykule pt. *Między aktywizmem a wyciszeniem* [2].

Wychowanie w praktyce szkolnej

„Wychowanie w praktyce szkolnej” – to książka, która powstała w odpowiedzi na potrzeby nauczycieli poszukujących gotowych rozwiązań lub inspiracji do pracy wychowawczej z dziećmi w wieku szkolnym. Jest ona **zbiorem propozycji** metodycznych dla nauczycieli pełniących funkcje wychowawców klas w szkole podstawowej.

W publikacji przedstawiono **miniprogramy zajęć** wychowawczych (obejmujące kilka scenariuszy) o tematyce ważnej dla prawidłowego rozwoju psychospołecznego uczniów [1]. Ucieszy to nauczycieli, którzy lubią korzystać z gotowych scenariuszy zajęć.

Wybiórcza realizacja tematów

W publikacji przedstawione są różne scenariusze zajęć wychowawczych dla klas IV-VI szkoły podstawowej. Podejmują one rozmaite tematy ważne dla dzieci w szkolnym wieku. Poszczególne tematy zajęć mogą być podejmowane według zaproponowanej w książce kolejności, albo też mogą być realizowane wybiórczo, w zależności **od potrzeb grupy** i celu wychowawczego.

Wobec powyższego z tej pracy, oprócz nauczycieli klas IV-VI, korzystać mogą psychologowie, **pedagodzy i wychowawcy** grup pracujący ze starszymi dziećmi w szkołach, poradniach, świetlicach (środowiskowych, socjoterapeutycznych) i innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych [2]. Scenariusze warto poznać i twórczo wykorzystać! (JPS)

1. Opinia o książce – www.ksiegarnia.difin.pl/psychologia - z 14.04.2016.

2. SAWIŃSKI J. P., *Między aktywizmem a wyciszeniem*, [w:] PAWELSKI L. (red.), *Innowacyjność w zarządzaniu edukacją*. Szczecinek: Wydaw. PSNT 2015, s. 341-348.

2. ZUBRZYCKA-MACIĄG T., *Wychowanie w praktyce szkolnej. Scenariusze godzin wychowawczych dla klas IV-VI szkoły podstawowej*, Warszawa: Wydaw. Difin, 2016.

SKO: Jak dobrze i nowocześnie oszczędzać?

„Edukacja w XXI wieku to duże wyzwanie. Nie wystarczy już książka ani komputer z dostępem do internetu. Uczniowie potrzebują praktyki oraz atrakcyjnych zachęt. Jak to zrobić? Rozwiązaniem jest program edukacyjny Szkolnych Kas Oszczędności (SKO) PKO Banku Polskiego, w którym uczestniczy już co trzecia szkoła podstawowa w kraju, a z serwisu internetowego sko.pkobp.pl korzysta obecnie około 160 tys. dzieci” [2016¹].

Ponad 80 lat tradycji

„Szkolne Kasy Oszczędności zostały objęte kuratelą Pocztovej Kasy Oszczędności (obecnego PKO BP) w 1935 r. Przez lata SKO przechodziło różne etapy, zmieniało swoją formułę oraz angażowało tysiące szkół i uczniów do wspólnej nauki. W latach 50-tych w ramach SKO wydawany był periodyk „Wiadomości SKO”. Do którego wiersze o oszczędzaniu pisał np. Jan Brzechwa. Inna ciekawostką jest to, że przez lata do udziału w rywalizacji w konkursach zachęcały plakaty tworzone przez najwybitniejszych polskich rysowników i grafików takich jak np. Tomasz Lew Leśniak – twórca kultowej postaci Jeża Jerzego. Wraz z postępem nowych technologii, w 2012 r. projekt został wprowadzony do internetu i zrewolucjonizował dotychczasowe podejście do nauczania oszczędzania i przedsiębiorczości. Dostosowanie SKO do realiów XXI w., w tym odświeżenie sztanदारowych konkursów, sprawiło, że dziś program jest synonimem nowoczesnej i praktycznej edukacji.

– „Co roku przekazujemy setki nagród szkołom oraz nauczycielom zaangażowanym w rozwój SKO, a sam program jest rozszerzany o nowe elementy. Dzieci poza nauką zarządzania własnym mini-budżetem, poznają wiedzę z zakresu przedsiębiorczości, ekologii oraz zdrowego odżywiania i zasad niemarnowania żywności, a wszystko to zgodnie z ideą SKO – oszczędzaniem. Dzięki wygranim w konkursach placówki mogą sfinansować zakup pomocy dydaktycznych czy wyposażyć sale lekcyjne w niezbędny sprzęt komputerowy – mówi Małgorzata Kocoń, dyr. Biura Młodego Klienta PKO banku Polskiego”.

Pieniądze (fot. www.google.pl/search?)

Materiał ten oprócz ww. historycznego rysu SKO, prezentuje 5 tematów:

- 1/ Intensywny rozwój programu
- 2/ Innowacyjne podejście do nauczania
- 3/ Kreowanie wizerunku i postaw
- 4/ Konkursy i nagrody dla szkół
- 5/ Konkursy i nagrody dla Opiekunów SKO (...)

Innowacyjne podejście do nauczania

Obecnie SKO to unikalne rozwiązanie w skali kraju, dostosowane do potrzeb uczniów w wieku 5-13 lat. Istotnym elementem praktycznej nauki przedsiębiorczości jest możliwość oszczędzania na atrakcyjnie oprocentowanym rachunku bankowym SKO Koncie dla Ucznia (oprocentowane zmiennie 2,5% w skale roku do kwoty 2500 zł i 0,5% od nadwyżki ponad 25000 zł z tygodniową kapitalizacją odsetek, które podlegają opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym od zysków kapitałowych w wysokości 19%. Bank stworzył również specjalny serwis internetowy – sko.pkobp.pl, dzięki któremu najmłodsi poznają zasady korzystania z nowoczesnej bankowości. Za pośrednictwem serwisu SKO-wicze mogą sprawdzać stan swoich środków, tworzyć plany oszczędzania i wyliczać potencjalny zysk z oprocentowania, a także zakładać wirtualne skarbonki. Oprócz kont dla dzieci, Bank oferuje również bezpłatne, oprocentowane rachunki dla szkół i rad rodziców. (JPS)

Nabytki BP CEN: Dydaktyka. Pedagogika. Wychowanie. Organizacja szkolnictwa

1. Czarnocka, Marzenna

Rozpoznać, wspierać, rozwijać : poradnia psychologiczno-pedagogiczna i szkoła a uczeń zdolny /

Marzenna Czarnocka, Maria Foryś, Kinga Truś. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2014. - 64 s. : il. ; 24 cm - Dziecko zdolne - nauczanie - poradnik ; Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne – poradnik Sygn.

czyt.241705

2. Gołębiowska-Szychowska, Joanna

Powiem ci, jak się uczyć : przewodnik dla ambitnych nauczycieli i rodziców / Joanna Gołębiowska-

Szychowska, Łukasz Szychowski. - Gdańsk : "Harmonia", 2015. - 330 s. : il. ; 24 cm - Uczenie się - metody - poradnik ; Mnemotechnika - poradnik ; Praca umysłowa - metody – poradnik Sygn. 242727, czyt.242726

3. Haładuda, Jarosław

Sieci współpracy i samokształcenia : rozmowy o profilaktyce i wychowaniu / Jarosław Haładuda. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2015. - 144 s. ; 30 cm - System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnopolskim kompleksowym wspomaganie szkół – poradnik ; Nauczyciele - doskonalenie zawodowe - poradnik ;

Współdziałanie - szkolnictwo - poradnik ;

Praca zespołowa - szkolnictwo - poradnik ; Niedostosowanie społeczne - zwalczanie – poradnik ; Przemoc w szkole - zwalczanie - poradnik ; Niedostosowanie społeczne - zapobieganie - poradnik ; Przemoc w szkole - zapobieganie - poradnik ; Młodzież - patologia społeczna - zapobieganie – poradnik ; Samokształcenie - metody – poradnik Sygn. czyt.241768

4. Horowski, Jarosław (1976-)

Wychowanie moralne według pedagogiki neotomistycznej / Jarosław Horowski. - Toruń : Wydaw. Nauk. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2015. - 430 s. ; 23 cm - Woroniecki, Jacek (1878-1949) - twórczość ;

Michalski, Konstanty (1879-1947) - twórczość ; Maritain, Jacques (1882-1973) - twórczość ; Gogacz, Mieczysław (1926-) - twórczość ; Jan Paweł II (papież ; 1920-2005) - twórczość ; Neotomizm ; Wychowanie moralne - filozofia ; Pedagogika – chrześcijaństwo ; Wychowanie – filozofia Sygn. czyt.242504

5. Jadczyk-Nowacka, Małgorzata

Nie taki diabeł straszny, czyli Jak monitorować podstawę programową : podstawa programowa wychowania przedszkolnego i I etapu edukacyjnego / Małgorzata Jadczyk-Nowacka, Dorota Szczepańska.

- Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, [2015]. - 85 s. : il. ; 21 cm

Podstawa programowa - kontrola ; Nadzór pedagogiczny - metody ; Szkolnictwo - organizacja ; Podstawa programowa - przedszkola ; Podstawa programowa - szkoły podstawowe Sygn. czyt.241738

6. Jak

Jak wspomagać pracę szkoły? : poradnik dla pracowników instytucji systemu wspomagania. Z. 1,

Założenia nowego systemu doskonalenia nauczycieli / [red. prowadz. Marianna Hajdukiewicz ; aut. Zofia

Domaradzka-Grochowalska et al.]. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2015. - 36 s. : il. ; 30 cm - Organizacja ucząca się - a szkolnictwo - poradnik ; Nauczyciele - doskonalenie zawodowe -poradnik ; Szkolnictwo - zarządzanie - poradnik ; Współdziałanie - szkolnictwo - poradnik ; System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnopolskim kompleksowym wspomaganie szkół - poradnik ; Praca zespołowa – szkolnictwo – poradnik Sygn. 241752, 241756, czyt.241748

7. Jak

Jak wspomagać pracę szkoły? : poradnik dla pracowników instytucji systemu

wspomagania. Z. 2, Diagnoza pracy szkoły / [red. prowadz. Marianna Hajdukiewicz ; aut. Zofia

Domaradzka-Grochowalska et al.]. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2015. - 60 s. : il. ; 30 cm Szkolnictwo - zarządzanie - poradnik ; Praca zespołowa - szkolnictwo - poradnik ; Nauczyciele – doskonalenie zawodowe - poradnik ; Diagnoza pedagogiczna - metody - poradnik ; Nadzór pedagogiczny - poradnik ; Współdziałanie - szkolnictwo - poradnik ; System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnopolskim kompleksowym wspomaganie szkół - poradnik ; Rada pedagogiczna - organizacja – poradnik Sygn. 241753, 241757, czyt.241749

Nabytki BP CEN: Dydaktyka. Pedagogika. Wychowanie. Organizacja szkolnictwa

8. Jak

Jak wspomagać pracę szkoły? : poradnik dla pracowników instytucji systemu

wspomagania. Z. 3, Planowanie działań / [red. prowadz. Marianna Hajdukiewicz ; aut. Zofia Domaradzka-Grochowalska et al.]. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2015. - 40 s. : il. ; 30 cm Szkolnictwo - zarządzanie - poradnik ; System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnopolskim kompleksowym wspomaganiu szkół - poradnik ; Nauczyciele – doskonalenie zawodowe - poradnik ; Praca zespołowa - poradnik ; Współdziałanie - szkolnictwo - poradnik ; Nauczanie dorosłych – metody – poradnik *Sygn. 241754, 241758, czyt.241750*

9. Jak

Jak wspomagać pracę szkoły? : poradnik dla pracowników instytucji systemu wspomagania. Z. 4,

Realizacja i podsumowanie działań / [red. prowadz. Marianna Hajdukiewicz ; aut. Zofia Domaradzka-Grochowalska et al.]. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2015. - 36 s. : il. ; 30 cm Praca zespołowa - psychologia - poradnik ; System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnopolskim kompleksowym wspomaganiu szkół - poradnik ; Nauczyciele - doskonalenie zawodowe - poradnik ; Mentoring - a szkolnictwo - poradnik ; Współdziałanie - szkolnictwo – poradnik *Sygn. 241755, 241759, czyt.241751*

10. Jeżowski, Antoni

Dyrektor szkoły - koncepcje i wyzwania : między teorią i praktyką / Antoni J. Jeżowski,

Joanna Madalińska-Michalak. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2015. - 104 s. : il. ; 30 cm
Dyrektorzy szkół - Polska - 21 w. ; Szkolnictwo - zarządzanie - Polska - 21 w. *Sygn. 241743, czyt.241742*

11. Knopik, Tomasz

Czas wolny... od nudy : zrównoważony rozwój uczniów zdolnych w ramach zajęć pozalekcyjnych /

Tomasz Knopik. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2014. - 111 s. : il. ; 24 cm Dziecko zdolne - nauczanie - poradnik ; Czas wolny od pracy ucznia - poradnik ; Praca pozalekcyjna - poradnik ; Dziecko zdolne - psychologia - poradnik ; Gry edukacyjne – poradnik ; Wychowanie pozaszkolne – poradnik *Sygn. czyt.241710*

12. Liczą

Liczą się nauczyciele : raport o stanie edukacji 2013 / [red. Michał Federowicz, Jolanta Choińska-Mika, Dominika Walczak ; aut. Piotr Bordzoł et al.]. - Wwa : Inst. Badań Edukac., 2014. - 319 s. : il. kolor. ; 30 cm - Nauczyciele - kompetencje - Polska - 21 w. - statystyka ; Nauczyciele - praca - Polska - 21 w. – statystyka ; Wykształcenie - Polska - 21 w. - statystyka ; Oświata - Polska - 21 w. - statystyka ; Nauczyciele - zawód - Polska - 21 w. - statystyka ; Nauczyciele języka polskiego - Polska - 21 w. - statystyka ; Nauczyciele matematyki - Polska - 21 w. - statystyka ; Nauczyciele języków - Polska - 21 w. - statystyka ; Nauczyciele historii - Polska - 21 w. ; Nauczyciele biologii - Polska - 21 w. - statystyka ; Nauczyciele - badanie - Polska - 21 w. *Sygn. czyt.241769*

13. Lipska, Małgorzata

Monitorowanie podstawy programowej kształcenia ogólnego w praktyce szkolnej / Małgorzata Lipska. -

Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, [2015]. - 92 s. : il. ; 24 cm Podstawa programowa - kontrola ; Szkolnictwo - organizacja ; Nadzór pedagogiczny – metody *Sygn. czyt.241735*

14. Miśkowicz, Julia

Jak wspierać szkoły wiejskie z klasami łączonymi? / Julia Miśkowicz, Małgorzata Wojnarowska. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2015. - 56 s. : il. ; 30 cm Klasy łączone - nauczanie - poradnik ; Wieś - szkolnictwo i oświata - Polska - 21 w. - poradnik ; Szkolnictwo podstawowe - organizacja - Polska - 21 w. - poradnik ; System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnopolskim kompleksowym wspomaganiu szkół - poradnik ; Nauczyciele wiejscy – doskonalenie zawodowe - Polska - 21 w. - poradnik ; Współdziałanie - szkolnictwo - poradnik ; Praca zespołowa - szkolnictwo – poradnik *Sygn. 241765, 241764, czyt.241763*

Nabytki BP CEN: Dydaktyka. Pedagogika. Wychowanie. Organizacja szkolnictwa

15. Monitorowanie

Monitorowanie wdrażania podstawy programowej kształcenia ogólnego na II, III, IV etapie edukacyjnym / Danuta Grzonkowska [et al. ; Ośrodek Rozwoju Edukacji]. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, [2015]. - 200 s. : il. kolor. ; 21 cm Nadzór pedagogiczny - metody ; Podstawa programowa - kontrola ; Szkolnictwo – organizacja *Sygn. czyt.241741*

16. Nauczyciel

Nauczyciel w szkole uczącej się : informacje o nowym systemie wspomagania / [red. merytor. Marianna Hajdukiewicz i Jadwiga Wysocka ; aut. Krystyna Adaśko et al.]. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2015. - 72 s. : il. ; 30 cm Organizacja ucząca się - a szkolnictwo ; Nauczyciele - doskonalenie zawodowe ; Współdziałanie - szkolnictwo ; Praca zespołowa ; System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnopolskim kompleksowym wspomaganiu szkół ; Nadzór pedagogiczny - metody ; Diagnoza pedagogiczna - metody ; Biblioteki pedagogiczne - Polska - 21 w. *Sygn. 241762, 241761, czyt.241760*

17. Nowoczesne

Nowoczesne technologie w pedagogice specjalnej / red. nauk. Anna Skoczek, Anna Piestrzyńska. - Kraków : Akad. "Ignatianum" : "WAM", 2016. - 178, [1] s. : il. kolor. ; 23 cm Multimedia - stosowanie - nauczanie ; Rehabilitacja (med.) - metody ; Niepełnosprawni - nauczanie - metody ; System biofeedback ; Układ nerwowy - fizjologia ; Dziecko niepełnosprawne umysłowo - nauczanie - metody ; Komunikacja wspomagająca ; Niewidomi - rehabilitacja - metody ; Dziecko niedosłyszające - nauczanie – metody *Sygn. 242558, czyt.242557*

18. Pankowska, Dorota

Skuteczna edukacja szkolna w kontekście zadań nauczyciela-wychowawcy / Dorota Pankowska, Teresa Sokołowska-Dzioba. - Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej, 2015. - 328 s. : il. ; 24 cm Nauczyciele - praca ; Wychowawstwo ; Nauczyciele - a uczniowie ; Dyscyplina szkolna ; Interakcja wychowawcza ; Oceny szkolne - metody ; Diagnoza pedagogiczna ; Samowychowanie ; Metody aktywizujące (pedagog.) ; Nauczyciele - doskonalenie zawodowe *Sygn. 242473, czyt.242472*

19. Pedagogika

Pedagogika serca : wychowanie emocjonalne w XXI wieku / red. nauk. Ewa Lewandowska-Tarasiuk, Jan Łaszczyk, Bogusław Śliwerski. - Wwa : "Difin", 2016. - 215 s. : il. ; 23 cm Łopatkowa, Maria (1927-) - twórczość ; Uczucia ; Psychologia wychowawcza ; Wychowanie w rodzinie - socjologia ; Pedagogi - Polska - 20-21 w. ; Miłość – psychologia *Sygn. 242718, 242717, czyt.242716*

20. Przewodnik

Przewodnik metodyczny dla koordynatorów sieci współpracy i samokształcenia / Maciej Kocurek [et al.]. - Wyd. 2 zm i rozsz. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2015. - 68 s. : il. ; 30 cm System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnopolskim kompleksowym wspomaganiu szkół ; Samokształcenie - metody - poradnik ; Współdziałanie - szkolnictwo - poradnik ; Nauczyciele – doskonalenie zawodowe - poradnik ; Praca zespołowa - szkolnictwo – poradnik *Sygn. 241767, czyt.241766*

21. Sarnat-Ciastko, Adrian

Tutoring w polskiej szkole / Adrianna Sarnat-Ciastko. - Wwa : "Difin", 2015. - 244 s. : il. ; 24 cm. Mentoring - badanie - Polska - 21 w. ; Mentoring - a szkolnictwo ; Nauczanie - metody – Polska - 21 w. ; Wychowanie - metody - Polska - 21 w. *Sygn. 242497, czyt.242496*

22. Uczeń

Uczeń zdolny - analiza dostępnych narzędzi diagnostycznych : raport przygotowany w ramach projektu "Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym" / zespół Natalia Cybis [et al.]. - Wyd. 2. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2013. - 320 s. : il. ; 24 cm Zdolności - badanie - metody ; Dziecko zdolne - badanie ; Zdolności - psychologia ; Diagnoza pedagogiczna – metody *Sygn. 241701, 241700, czyt.241699*

Nabytki BP CEN: Dydaktyka. Pedagogika. Wychowanie. Organizacja szkolnictwa

23. W drodze

W drodze do przywództwa edukacyjnego : wybór materiałów z projektu "Przywództwo i zarządzanie w oświacie - system kształcenia i doskonalenia dyrektorów szkół/placówek" / wybór i oprac. Alicja Kapcia, Małgorzata Wojnarowska. - Wwa : Ośr. Rozwoju Edukacji, 2015. - 156 s. : il. ; 30 cm Dyrektorzy szkół - doskonalenie zawodowe - poradnik ; Przywództwo - szkolnictwo - poradnik ; Szkolnictwo - zarządzanie - poradnik ; Zarządzanie jakością - oświata - poradnik ; Zarządzanie strategiczne – poradnik *Sygn. 241745, czyt.241744*

24. W trosce

W trosce o dobro współczesnego dziecka : wybrane zagadnienia : praca zbiorowa / pod red. Anny Błasiak i Ewy Dybowskiej ; [aut. Marek Babik et al.]. - Kraków : Akad. "Ignatianum" : "WAM", 2014. - 180 s. ; 24 cm Środowisko wychowawcze ; Wychowanie ; Wychowanie seksualne ; Globalizacja - a oświata ; Socjalizacja ; Dziecko z FAS - nauczanie ; Cyberkultura ; Internet – socjologia *Sygn. 242560, czyt.242559*

25. W trosce

W trosce o wychowanie / red. Teresa Zubrzycka-Maciąg, Mariusz Korczyński, Marzena Okrasa. - Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2015. - 259 s. : il. ; 25 cm Łobocki, Mieczysław (1929-2012) - księga pamiątkowa ; Nauczyciele - kompetencje ; Wychowanie - metody ; Szkolnictwo - Polska - 20-21 w. ; Nauczyciele – praca *Sygn. czyt.242499*

26. Wileczek, Anna

Szkolna niekomunikacja : bariery w dyskursie wczesnoszkolnym / Anna Wileczek, Iwona Możdżonek. - Wwa : Wydaw. Nauk. PWN, cop. 2015. - 140 s. : il. ; 24 cm Uczniowie klas początkowych - język ; Nauczyciele - język ; Komunikacja interpersonalna – szkolnictwo - Polska - 21 w. ; Gry językowe (pedagog.) ; Komunikacja społeczna - nauczanie początkowe ; Nauczanie początkowe - Polska - 21 w. ; Uczniowie klas początkowych - socjologia - Polska - 21 w. ; Komunikacja społeczna - nauczanie - metody ; Interakcja wychowawcza - socjologia - Polska - 21 w. ; Komunikacja społeczna - szkolnictwo - Polska - 21 w. ; Komunikacja niewerbalna - ćwiczenia i zadania *Sygn. 242487, czyt.242486*

27. Wyzwania

Wyzwania szkolnej codzienności = The challenges of school everyday life / red. nauk. Joanna M. Łukasik, Bogdan Stańkowski. - Kraków : Akad. "Ignatianum" : "WAM", 2015. - 260 s. : il. ; 23 cm - Edukacja zdrowotna ; Nauczyciele - badanie ; Nauczyciele - praca ; Pedagogika ; Nauczyciele – kompetencje *Sygn. czyt.242566*

28. Z zagadnień

Z zagadnień twórczej resocjalizacji w teorii i badaniach / pod red. Renaty Miszczuk. - Kielce : Wydaw. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, 2014. - 155, [1] s. : il. ; 24 cm Pedagogika resocjalizacyjna - metody - materiały konferencyjne *Sygn. 242544, czyt.242543*

29. Zasacka, Zofia

Czytelnictwo dzieci i młodzieży / Zofia Zasacka ; IBE [Instytut Badań Edukacyjnych]. - Wwa : IBE, cop. 2014. - 215 s. : il. (w tym kolor.), err. ; 30 cm Czytelnictwo młodzieżowe - socjologia - Polska - 21 w. ; Czytelnictwo dziecięce - socjologia - Polska - 21 w. ; Uczniowie gimnazjów - socjologia - Polska - 21 w. ; Uczniowie szkół podstawowych – socjologia – Polska - 21 w. ; Lektura szkolna - Polska - 21 w. ; Literatura - historia - nauczanie - gimnazja ; Literatura - historia - nauczanie - szkoły podstawowe ; Język polski - nauczanie - Polska - 21 w. *Sygn. czyt.241770*

Małgorzata Trembowelska - BP CEN w Koszalinie